Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

16. veebruar 2012*

Infoühiskond — Autoriõigus — Internet — Veebimajutusteenuse osutaja — Interneti suhtlusportaalis talletatud andmete töötlemine — Selliste andmete filtreerimissüsteemi rakendamine, et takistada autoriõigusi rikkuvate failide kättesaadavaks tegemist — Talletatavate andmete üldise jälgimiskohustuse puudumine

Kohtuasjas C-360/10,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Rechtbank van eerste aanleg te Brusseli (Belgia) presidendi 28. juuni 2010. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 19. juulil 2010, menetluses

Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (Sabam)

versus

Netlog NV,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees K. Lenaerts, kohtunikud J. Malenovský (ettekandja), R. Silva de Lapuerta, G. Arestis ja D. Šváby,

kohtujurist: P. Cruz Villalón,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 7. juuli 2011. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (Sabam), esindajad: *advocaat* B. Michaux, *advocaat* F. de Visscher ja *advocaat* F. Brison,

— Netlog NV, esindaja: *advocaat* P. Van Eecke,

— Belgia valitsus, esindajad: T. Materne ja J.-C. Halleux,

— Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* S. Fiorentino,

— Madalmaade valitsus, esindaja: C. Wissels,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

— Ühendkuningriigi valitsus, esindaja: S. Ossowski,

— Euroopa Komisjon, esindajad: A. Nijenhuis ja J. Samnadda,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb järgmiste direktiivide tõlgendamist:

— Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, lk 1; ELT eriväljaanne 13/25, lk 399);

— Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiiv 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas (EÜT L 167, lk 10; ELT eriväljaanne 17/01, lk 230);

— Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta (ELT L 157, lk 45; ELT eriväljaanne 17/02, lk 32);

— Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, lk 31; ELT eriväljaanne 13/15, lk 355), ning

— Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, lk 37; ELT eriväljaanne 13/29, lk 514).

2 Käesolev eelotsusetaotlus on esitatud kohtuvaidluse raames, mille pooled on Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (Sabam) (edaspidi „Sabam”) ja interneti suhtlusportaali omanik Netlog NV (edaspidi „Netlog”) ning mis käsitleb viimase kohustust rakendada oma portaalis talletatavate andmete filtreerimise süsteemi, et tõkestada autoriõigust rikkuvate failide kättesaadavaks tegemist.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 2000/31

3 Direktiivi 2000/31 põhjendused 45, 47 ja 48 on järgmised:

„(45) Käesoleva direktiiviga kehtestatud vahendusteenuse osutajate vastutuse piirangud ei mõjuta mitmesuguste ettekirjutuste võimalust; sellised ettekirjutused võivad seisneda eeskätt kohtute või pädevate haldusasutuste korraldustes, mis nõuavad kõigi rikkumiste lõpetamist või vältimist, kaasa arvatud ebaseadusliku teabe kõrvaldamine või sellele juurdepääsu tõkestamine.

[…]

(47) Liikmesriigid ei tohi kehtestada teenuseosutajatele üldise iseloomuga jälgimiskohustusi; see keeld ei kehti jälgimiskohustuste kohta erijuhtudel ega mõjuta siseriiklike asutuste poolt vastavalt siseriiklikele õigusaktidele antavaid korraldusi.

(48) Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide võimalust kohustada teenuseosutajaid, kes talletavad teenuse saajate teavet, teatavat tüüpi ebaseaduslike tegevuste avastamiseks ja vältimiseks olema ettevaatlik, mida neilt võib põhjendatult eeldada ja mida siseriiklik õigus täpsustab."

4 Direktiivi 2000/31 artikkel 14 „Teabe talletamine" sätestab:

„1. Kui osutatakse infoühiskonna teenust, mis seisneb teenuse saaja poolt pakutava teabe talletamises, tagavad liikmesriigid, et teenuseosutaja ei vastuta teenuse saaja taotluse põhjal talletatava teabe eest järgmistel tingimustel:

a) teenuseosutajal ei ole tegelikku teavet ebaseadusliku tegevuse või teabe kohta ja kahjutasunõuete osas ei tea ta fakte või asjaolusid, millest ilmneb ebaseaduslik tegevus või teave, või

b) sellisest asjaoludest teadlikuks saades kõrvaldab teenuseosutaja kiiresti teabe või tõkestab juurdepääsu sellele.

2. Lõiget 1 ei kohaldata, kui teenuse saaja tegutseb teenuseosutaja alluvuses või järelevalve all.

3. Käesolev artikkel ei mõjuta kohtu või haldusasutuse võimalust nõuda vastavalt liikmesriikide õigussüsteemidele teenuse osutajalt rikkumise lõpetamist või vältimist ega liikmesriikide võimalust kehtestada kord, kuidas teave kõrvaldada või juurdepääs sellele tõkestada."

5 Direktiivi 2000/31 artikkel 15 sätestab:

„1. Liikmesriigid ei kehtesta artiklites 12, 13 ja 14 käsitletud teenuste osutajatele üldist kohustust jälgida teavet, mida nad edastavad või talletavad, ega üldist kohustust otsida ebaseaduslikku tegevust näitavaid fakte ja asjaolusid.

2. Liikmesriigid võivad kehtestada infoühiskonna teenuse osutajatele kohustuse kiiresti teatada pädevatele ametivõimudele nende teenuse saajate väidetavalt ebaseaduslikest tegevustest või pakutavast teabest või kohustuse edastada pädevatele asutustele nende taotluse põhjal teavet, mis võimaldab identifitseerida nende teenuse saajaid, kellega teenuseosutajal on talletamise kohta lepingud."

Direktiiv 2001/29

6 Direktiivi 2001/29 põhjendused 16 ja 59 on järgmised:

„(16) [...] Käesolevat direktiivi tuleks rakendada [direktiiviga 2000/31] samasuguse ajakava alusel, sest viimati nimetatud direktiiviga nähakse ette ühtlustatud põhimõtted ja sätted, mis seonduvad muu hulgas käesoleva direktiivi oluliste osadega. Käesoleva direktiivi kohaldamine ei mõjuta nimetatud direktiivi vastutusega seotud sätete kohaldamist.

[...]

(59) Eelkõige digitaalkeskkonnas võivad kolmandad isikud õiguste rikkumiseks üha enam kasutada vahendajate teenuseid. Paljudel juhtudel on vahendajatel kõige hõlpsam võimalus selline õigusi rikkuv tegevus lõpetada. Kõikidest muudest võimalikest sanktsioonidest ja õiguskaitsevahenditest olenemata peaks õiguste valdajatel olema võimalus taotleda ettekirjutust sellise vahendaja tegevuse vastu, kes pakub võrgu kaudu teost või muud objekti, millega seotud õigusi on rikkunud kolmas isik. See võimalus peaks jääma kasutatavaks ka juhul, kui vahendaja toimingud on artikli 5 kohaldamisalast välja jäetud. Nimetatud ettekirjutuste tingimused ja viisid tuleks määratleda liikmesriikide siseriiklikes õigusaktides."

7 Direktiivi 2001/29 artikli 3 lõige 1 sätestab:

„Liikmesriigid näevad ette, et autoritel on ainuõigus lubada või keelata oma teoste edastamist üldsusele kaabel- või kaablita sidevahendite kaudu, sh nende teoste sellisel viisil kättesaadavaks tegemist, et isik pääseb neile ligi enda valitud kohas ja enda valitud ajal."

8 Selle direktiivi artikkel 8 näeb ette:

„1. Liikmesriigid näevad käesolevas direktiivis sätestatud õiguste ja kohustuste rikkumise puhuks ette asjakohased sanktsioonid ja õiguskaitsevahendid ning võtavad kõik meetmed nende sanktsioonide ja õiguskaitsevahendite kohaldamise tagamiseks. Sätestatavad sanktsioonid peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

[…]

3. Liikmesriigid tagavad, et õiguste valdajatel on võimalik taotleda kohtu ettekirjutust vahendajatele, kelle teenuseid kolmandad isikud kasutavad autoriõiguse või sellega kaasneva õiguse rikkumiseks." [Mõiste „õiguste valdaja" asemel on edaspidi kasutatud täpsemat vastet „õiguste omaja".]

Direktiiv 2004/48

9 Direktiivi 2004/48 põhjendus 23 on järgmine:

„Piiramata muude olemasolevate meetmete, menetluste ja õiguslike kaitsevahendite kohaldamist, peaks õiguste valdajal olema võimalus taotleda kohtulikku tõkendit vahendaja vastu, kelle teenuseid kasutas kolmas osapool õiguste valdaja tööstusomandi õiguste rikkumiseks. Selliste tõkendite tingimused ja viisid tuleks määratleda liikmesriikide siseriiklikes õigusaktides. Direktiiviga [2001/29] on sätestatud autoriõiguste ja nendega kaasnevate õiguste rikkumisega seotud kõikehõlmav ühtlustamistasand. Seega ei mõjuta käesolev direktiiv direktiivi [2001/29] artikli 8 lõiget 3." [Mõiste „õiguste valdaja" asemel on edaspidi kasutatud täpsemat vastet „õiguste omaja".]

10 Direktiivi 2004/48 artikli 2 lõige 3 näeb ette:

„Käesolev direktiiv ei mõjuta:

a) ühenduse sätteid intellektuaalomandi materiaalõiguse, direktiivi 95/46/EÜ […] ja direktiivi 2003/31/EÜ kohta üldiselt või eriti direktiivi 2000/31/EÜ artiklite 12–15 kohta;

[…]"

11 Direktiivi 2004/48 artikkel 3 sätestab:

„1. Liikmesriigid sätestavad vajalikud meetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid käesolevas direktiivis kirjeldatud intellektuaalomandi õiguste jõustamise tagamiseks. Menetlused, protseduurid ja õiguskaitsevahendid on õiglased ega ole asjatult keerulised või kulukad ega sisalda põhjendamatuid ajalisi piiranguid ega põhjendamatuid viivitusi.

2. Meetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning neid rakendatakse viisil, mis võimaldab vältida tõkete loomist seaduslikule kaubandusele ja ette näha kaitsemeetmeid nende kuritarvitamise vastu."

12 Direktiivi 2004/48 artikli 11 kolmas lause on järgmine:

„Ilma et see piiraks direktiivi [2001/29] artikli 8 lõike 3 kohaldamist, tagavad liikmesriigid lisaks, et õiguste valdajad võivad nõuda kohtulikke tõkendeid vahendajate suhtes, kelle teenuseid kasutas kolmas osapool intellektuaalomandi õiguste rikkumisel." [Mõiste „õiguste valdaja" asemel on edaspidi kasutatud täpsemat vastet „õiguste omaja".]

Siseriiklik õigus

13 Vastavalt 30. juuni 1994. aasta autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste seaduse (loi relative au droit d'auteur et aux droits voisins, *Moniteur belge*, 27.7.1994, lk 19297) artikli 87 lõike 1 esimesele ja teisele lõigule, millega on siseriiklikku õigusesse üle võetud direktiivi 2001/29 artikli 8 lõige 3 ja direktiivi 2001/48 artikkel 11:

„Esimese astme kohtu president [...] tuvastab autoriõiguse või sellega kaasneva õiguse rikkumise ning teeb ettekirjutuse see lõpetada.

Ta võib ka teha rikkumise lõpetamise ettekirjutuse vahendajale, kelle teenuseid kolmas isik kasutab autoriõiguse või sellega kaasneva õiguse rikkumiseks."

14 Direktiivi 2000/31 artiklid 14 ja 15 on siseriiklikku õigusesse üle võetud 11. märtsi 2003. aasta infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide seaduse (loi sur certains aspects juridiques des services de la société de l'information, *Moniteur belge*, 17.3.2003, lk 12962) artiklitega 20 ja 21.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

15 SABAM on autorite kollektiivse esindamise organisatsioon, kes esindab muusikateoste autoreid, heliloojaid ja kirjastajaid. Sellega seoses on tema ülesanne eelkõige eelmainitud isikute kaitstud teoste kasutamiseks kolmandatele isikutele loa andmine.

16 Netlogile kuulub interneti suhtlusportaal, milles registreerunud isik saab enda käsutusse profiiliks nimetatava isikliku andmeruumi, mida see kasutaja saab ise kujundada ja millele on juurdepääs kõikjal maailmas.

17 Selle iga päev kümnete miljonite isikute poolt kasutatava portaali peamine funktsioon on luua virtuaalseid kogukondi, mille kaudu saavad isikud omavahel suhelda ja kontakte sõlmida. Eelkõige saab kasutaja oma profiilis pidada päevikut, tuua esile oma huvialad ja eelistused, esitleda oma sõpru, üles panna isiklikke fotosid või avaldada videoklippe.

18 Sellegipoolest leidis SABAM, et Netlogi suhtlusportaal annab ilma SABAM-i vastava loata kõigile oma kasutajatele samuti võimaluse kasutada oma profiili vahendusel SABAM-i registrisse kuuluvaid muusika- ja audiovisuaalteoseid, tehes need teosed avalikkusele kättesaadavaks viisil, mis loob neile juurdepääsuvõimaluse selle võrgustiku teistele kasutajatele, ilma et Netlog selle eest tasu maksaks.

19 SABAM pöördus 2009. aasta veebruaris Netlogi poole, et sõlmida Netlogi poolt SABAM-i registrisse kuuluvate teoste kasutamise eest tasu maksmist käsitlev leping.

20 SABAM nõudis 2. juuni 2009. aasta kirjaga, et Netlog kohustuks viivitamata lõpetama SABAM-i registrisse kuuluvate muusika- ja audiovisuaalteoste üldsusele kättesaadavaks tegemise ilma tema nõusolekuta ja hoiduma sellisest rikkumisest ka edaspidi.

21 SABAM taotles 23. juunil 2009 Rechtbank van eerste aanleg te Brusseli presidendilt Netlogi suhtes esialgse õiguskaitse meetmete kohaldamist 30. juuni 1994. aasta seaduse artikli 87 lõike 1 alusel, nõudes eelkõige, et Netlogi kohustataks viivitamata lõpetama SABAM-i registrisse kuuluvate muusika- ja audiovisuaalteoste igasugune ebaseaduslik üldsusele kättesaadavaks tegemine, ning et selle kohustuse täitmata jätmise puhuks määrataks trahv 1000 eurot iga viivitatud päeva eest.

22 Netlog väitis selle kohta, et SABAM-i hagi rahuldamine kujutaks endast talle üldise jälgimiskohustuse seadmist, mis on keelatud 11. märtsi 2003. aasta seaduse artikli 21 lõikega 1, millega on siseriiklikku õigusesse üle võetud direktiivi 2000/31 artikli 15 lõige 1.

23 Lisaks leidis Netlog, et selle hagi rahuldamise tulemusel võidaks teda kohustada enda kulul ajalise piiranguta rakendama kõigi oma klientide puhul *in abstracto* ja ennetavalt filtreerimissüsteemi valdavale osale tema serveritel talletavatele andmetele, et tuvastada selle hulgast muusika-, kinematograafilisi või audiovisuaalteoseid sisaldavad failid, mille õigusi SABAM väidab omavat, ning seejärel blokeerima nende failide vahetuse; SABAM sellele väitele vastu ei vaielnud.

24 Sellise filtreerimissüsteemi rakendamine toob aga tõenäoliselt kaasa kohustuse töödelda isikuandmeid, mis peab toimuma vastavuses isikuandmete kaitset ja sõnumi saladust reguleerivate liidu õiguse sätetega.

25 Neil asjaoludel otsustas Rechtbank van eerste aanleg te Brusseli president menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas direktiivid 2001/29 ja 2004/48 koosmõjus direktiividega 95/46, 2000/31 ja 2002/58, kui neid tõlgendada eelkõige Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklitest 8 ja 10 lähtuvalt, võimaldavad liikmesriikidel lubada siseriiklikul kohtul, kelle poole on pöördutud sisulisi küsimusi lahendava menetluse raames ning sellise ainsa õigusnormi alusel, mis sätestab: „Ta [siseriiklik kohus] võib ka teha rikkumise lõpetamise korralduse vahendajale, kelle teenuseid kolmas isik kasutab autoriõiguse või sellega kaasneva õiguse rikkumiseks", kohustada veebimajutusteenuse osutajat rakendama kõikide oma klientide puhul *in abstracto* ja ennetavalt enda kulul ning ajalise piiranguta süsteemi, mis filtreerib valdavat osa tema serveritel talletatavatest andmetest eesmärgiga tuvastada selle hulgast failid, mis sisaldavad muusika-, kinematograafilisi või audiovisuaalteoseid, mille autoriõigusi SABAM väidab omavat, ning seejärel blokeerida selliste failide vahetamine?"

Eelotsuse küsimuse analüüs

26 Selle küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiive 2000/31, 2001/29, 2004/48, 95/46 ja 2002/58 koosmõjus ja tõlgendatuna vastavalt kohaldatavatest põhiõigustest tulenevatele nõuetele tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus veebimajutusteenuse osutaja suhtes tehtud kohtu ettekirjutus rakendada filtreerimissüsteemi,

— mis filtreerib tema teenuste kasutajate poolt tema serveritel talletatavaid andmeid,

— mida kohaldatakse vahet tegemata kõigi mainitud kasutajate suhtes,

— mis on ennetav,

— mida rakendatakse ainult tema kulul, ja

— mis ei ole ajaliselt piiratud,

mis on selleks, et blokeerida autoriõigust rikkuvate failide kättesaadavaks tegemine, võimeline tuvastama sellised failid, mis sisaldavad muusika-, kinematograafilisi või audiovisuaalteoseid, mille intellektuaalomandi õigusi ettekirjutuse nõude esitaja väidab omavat (edaspidi „vaidlusalune filtreerimissüsteem”).

27 Kõigepealt on vaieldamatu, et Netlogi taoline interneti suhtlusportaali omanik talletab oma serveritel selle portaali kasutajate sisestatud andmeid, mis on seotud nende profiiliga, ja seega on ta veebimajutusteenuse osutaja direktiivi 2000/31 artikli 14 tähenduses.

28 Järgmiseks tuleb meenutada, et vastavalt direktiivi 2001/29 artikli 8 lõikele 3 ja direktiivi 2004/48 artikli 11 kolmandale lausele on intellektuaalomandi õiguste omajatel võimalik nõuda kohtu ettekirjutust Netlogi taolisele interneti suhtlusportaali omanikule, kes tegutseb mainitud sätete tähenduses vahendajana, kuna sellise suhtlusportaali kasutajad võivad tema teenuseid kasutada intellektuaalomandi õiguste rikkumiseks.

29 Lisaks tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et nende sätete alusel liikmesriigi kohtutele antud pädevus peab võimaldama neil kohustada kõnealuseid vahendajaid võtma meetmeid, mis mitte ainult ei aita tõhusalt lõpetada nende osutatavate infoühiskonna teenuste abil juba toimunud intellektuaalomandi õiguste rikkumisi, vaid aitavad ära hoida ka uusi rikkumisi (vt 24. novembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-70/10: Scarlet Extended, punkt 31).

30 Lõpuks tuleneb mainitud kohtupraktikast, et üksikasjad nende esialgse õiguskaitse meetmete kohaldamiseks, mille liikmesriigid peavad mainitud artikli 8 lõike 3 ja artikli 11 kolmanda lause alusel ette nägema – nagu tingimused ja menetlus –, tuleb määratleda siseriiklikes õigusaktides (vt eespool viidatud kohtuotsus Scarlet Extended, punkt 32).

31 Siiski peavad nii sellised siseriiklikud normid kui ka nende kohaldamine siseriiklike kohtute poolt olema vastavuses direktiividest 2001/29 ja 2004/48 tulenevate piirangutega ja nende õiguse allikatega, millele need direktiivid viitavad (vt eespool viidatud kohtuotsus Scarlet Extended, punkt 38).

32 Seega ei tohi need liikmesriikide kehtestatud normid vastavalt direktiivi 2001/29 põhjendusele 16 ja direktiivi 2004/48 artikli 2 lõike 3 punktile a mõjutada direktiivi 2003/31 sätteid ja eriti selle direktiivi artikleid 12–15 (vt eespool viidatud kohtuotsus Scarlet Extended, punkt 34).

33 Järelikult peavad mainitud normid olema vastavuses direktiivi 2000/31 artikli 15 lõikega 1, mis keelab liikmesriikidel selliste meetmete võtmise, millega kehtestatakse veebimajutusteenuse osutajale üldine kohustus jälgida andmeid, mida ta talletab (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Scarlet Extended, punkt 35).

34 Sellega seoses on Euroopa Kohus juba otsustanud, et niisugune keeld hõlmab eelkõige siseriiklikke meetmeid, mis kohustaks sellist vahendajast teenuseosutajat nagu veebimajutusteenuse osutaja aktiivselt jälgima kõigi oma klientide kõiki andmeid, et ära hoida igasugune tulevikus toimuda võiv intellektuaalomandi õiguste rikkumine. Pealegi oleks selline üldine jälgimiskohustus vastuolus

direktiivi 2004/48 artikliga 3, mille kohaselt peavad selles direktiivis ette nähtud meetmed olema õiglased ja proportsionaalsed ega tohi olla asjatult kulukad (vt eespool viidatud kohtuotsus Scarlet Extended, punkt 36).

35 Neil asjaoludel tuleb kontrollida, kas põhikohtuasjas käsitletav kohtu ettekirjutus, mis kohustaks veebimajutusteenuse osutajat rakendama vaidlusalust filtreerimissüsteemi, kohustaks teda sellega seoses jälgima aktiivselt kõigi tema teenuse kasutajate kõiki andmeid, et ära hoida igasugune tulevikus toimuda võiv intellektuaalomandi õiguste rikkumine.

36 Sellega seoses on vaieldamatu, et niisuguse filtreerimissüsteemi rakendamine eeldab, et veebimajutusteenuse osutaja:

— tuvastab kõigepealt oma serveritel kõigi oma teenuste kasutajate poolt talletatavate kõigi failide hulgast failid, mis sisaldavad teoseid, millega seotud õigused intellektuaalomandi õiguste omajad väidavad endal olevat;

— järgmiseks määrab kindlaks, milliseid nende failide hulgast tehakse üldsusele kättesaadavaks õigusvastaselt, ja

— lõpuks blokeerib enda poolt õigusvastasena määratletud failide kättesaadavaks tegemise.

37 Seega nõuab selline ennetav jälgimine kasutajate poolt veebimajutusteenuse osutaja juures talletatavate kõigi failide aktiivset jälgimist ja hõlmab valdavat osa sel moel talletatud andmetest ning puudutab kõiki selle teenuseosutaja teenuste kasutajaid (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Scarlet Extended, punkt 39).

38 Eeltoodu põhjal tuleb sedastada, et veebimajutusteenuse osutajale adresseeritud kohtu ettekirjutus rakendada vaidlusalust filtreerimissüsteemi kohustaks teda aktiivselt jälgima kõigi oma teenuste kasutajate puhul valdavat osa andmetest, et ära hoida igasugune tulevikus toimuda võiv intellektuaalomandi õiguste rikkumine. Sellest lähtudes kehtestataks niisuguse kohtu ettekirjutusega veebimajutusteenuse osutajale üldine jälgimiskohustus, mis on direktiivi 2000/31 artikli 15 lõike 1 alusel keelatud (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Scarlet Extended, punkt 40).

39 Selle kohtu ettekirjutuse liidu õigusele vastavust hinnates tuleb lisaks arvestada ka eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt mainitud kohaldatavate põhiõiguste kaitsest tulenevaid nõudeid.

40 Sellega seoses tuleb meenutada, et põhikohtuasjas käsitletava kohtu ettekirjutuse eesmärk on tagada kaitse autoriõigusele, mis kuulub intellektuaalomandi õiguste hulka ja mida veebimajutusteenuse osutaja pakutava teenuse raames talletatavate ja avalikkusele kättesaadavaks tehtavate teatavate andmete olemus ja sisu võib rikkuda.

41 Intellektuaalomandi õiguste kaitse on tõepoolest ette nähtud Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta”) artikli 17 lõikes 2. Siiski ei tulene sellest sättest ega Euroopa Kohtu praktikast, et see õigus oleks puutumatu ja et selle kaitse peaks olema tagatud absoluutselt (eespool viidatud kohtuotsus Scarlet Extended, punkt 43).

42 Nimelt nähtub 29. jaanuari 2008. aasta otsuse kohtuasjas C-275/06: Promusicae (EKL 2008, lk I-271) punktidest 62–68, et intellektuaalomandi õigusi hõlmava omandiõiguse kui põhiõiguse kaitse peab olema tasakaalus teiste põhiõiguste kaitsega.

43 Täpsemalt nähtub viidatud kohtuotsuse punktist 68, et liikmesriigi ametiasutused ja kohtud peavad autoriõiguse omajate kaitseks kehtestatavate meetmete osas tagama õiglase tasakaalu selle õiguse kaitse ja nende meetmetega mõjutatud isikute põhiõiguste kaitse vahel.

44 Seega peavad liikmesriigi ametiasutused ja kohtud põhikohtuasjas käsitletavate taoliste asjaolude korral eelkõige tagama õiglase tasakaalu autoriõiguse omajatele kuuluvate intellektuaalomandi õiguste kaitse ja veebimajutusteenuse osutajate taolistele ettevõtjatele harta artikli 16 alusel kuuluva ettevõtlusvabaduse kaitse vahel (vt eespool viidatud kohtuotsus Scarlet Extended, punkt 46).

45 Põhikohtuasja puhul tähendab kohtu ettekirjutus rakendada vaidlusalust filtreerimissüsteemi seda, et autoriõiguse omajate huvides tuleb jälgida kõiki asjaomase veebimajutusteenuse osutaja juures talletatavaid andmeid või valdavat osa sellest, kusjuures jälgimine ei ole ajaliselt piiratud, hõlmab kõiki tulevikus toimuda võivaid rikkumisi ja tähendab seda, et kaitsta tuleb mitte üksnes olemasolevaid teoseid, vaid ka tulevasi teoseid, mida ei ole selle süsteemi rakendamise hetkeks veel loodud.

46 Seega tähendaks selline kohtu ettekirjutus veebimajutusteenuse osutaja ettevõtlusvabaduse ilmselget rikkumist, sest see kohustaks teda enda kulul rakendama keerukat, kulukat ja püsivat infotehnoloogilist süsteemi, mis on lisaks vastuolus tingimustega, mis on sätestatud direktiivi 2004/48 artikli 3 lõikes 1, mille kohaselt ei tohi intellektuaalomandi õiguste tagamise meetmed olla asjatult keerulised või kulukad (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Scarlet Extended, punkt 48).

47 Neil asjaoludel tuleb sedastada, et kohtu ettekirjutust rakendada vaidlusalust filtreerimissüsteemi ei saa pidada vastavaks nõudele tagada õiglane tasakaal ühelt poolt autoriõiguse omajatele kuuluvate intellektuaalomandi õiguste kaitse ja teiselt poolt veebimajutusteenuse osutaja taolise ettevõtja ettevõtlusvabaduse kaitse vahel (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Scarlet Extended, punkt 49).

48 Lisaks ei piirdu kohtu sellise ettekirjutuse mõju asjaomase veebimajutusteenuse osutajaga, sest vaidlusalune filtreerimissüsteem võib rikkuda ka selle veebimajutusteenuse osutaja teenuste kasutajate põhiõigusi, nimelt harta artiklites 8 ja 11 kaitstud õigust isikuandmete kaitsele ning teabe saamise ja levitamise õigust.

49 Nimelt tähendab kohtu ettekirjutus rakendada vaidlusalust filtreerimissüsteemi esiteks seda, et tuleks identifitseerida, süstemaatiliselt analüüsida ja töödelda kõiki suhtlusportaalis selle kasutajate poolt loodud profiilidega seonduvaid andmeid, mis on kaitstud isikuandmed, sest nende kaudu on põhimõtteliselt võimalik asjaomased kasutajad identifitseerida (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Scarlet Extended, punkt 51).

50 Teiseks on oht, et selline kohtu ettekirjutus võib rikkuda teabevabadust, kuna asjaomane süsteem ei pruugi piisaval määral eristada õigusvastast sisu õiguspärasest, mistõttu süsteemi rakendamine võib tingida õiguspärase sisuga side blokeerimise. Vaidlust polegi selle üle, et edastuse õiguspärasus sõltub samuti autoriõiguses ette nähtud seaduslikest eranditest, mis on liikmesriigiti erinevad. Lisaks sellele võivad teatavad teosed teatavates liikmesriikides olla vabalt kasutatavad või asjaomased autorid võivad olla teinud need võrgus tasuta kättesaadavaks (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Scarlet Extended, punkt 52).

51 Järelikult tuleb tõdeda, et adresseerides asjaomasele veebimajutusteenuse osutajale kohtu ettekirjutuse rakendada vaidlusalust filtreerimissüsteemi, jätaks siseriiklik kohus täitmata nõude tagada õiglane tasakaal ühelt poolt intellektuaalomandi õiguse ja teiselt poolt ettevõtlusvabaduse, isikuandmete kaitse õiguse ning õiguse saada ja edastada teavet vahel (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus Scarlet Extended, punkt 53).

52 Eeltoodu põhjal tuleb esitatud küsimustele vastata, et direktiive 2000/31, 2001/29 ja 2004/48 koosmõjus ning tõlgendatuna kohaldatavatest põhiõigustest lähtuvalt tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus veebimajutusteenuse osutajale adresseeritud kohtu ettekirjutus rakendada vaidlusalust filtreerimissüsteemi.

Kohtukulud

53 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes

Euroopa Kohus (kolmas koda)

otsustab:

Direktiive:

— **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta),**

— **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiiv 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas, ning**

— **Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta,**

koosmõjus ning tõlgendatuna kohaldatavatest põhiõigustest lähtuvalt tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus veebimajutusteenuse osutajale adresseeritud kohtu ettekirjutus rakendada sellist filtreerimissüsteemi,

— **mis filtreerib tema teenuste kasutajate poolt tema serveritel talletatud andmeid,**

— **mida kohaldatakse vahet tegemata kõigile tema klientidele,**

— **mis on ennetav,**

— **mida rakendatakse ainult tema kulul, ja**

— **mis ei ole ajaliselt piiratud,**

ning mis on selleks, et blokeerida autoriõigust rikkuvate failide kättesaadavaks tegemine, võimeline tuvastama sellised failid, mis sisaldavad muusika-, kinematograafilisi või audiovisuaalteoseid, mille intellektuaalomandi õigusi ettekirjutuse nõude esitaja väidab omavat.

Allkirjad